

Харківська державна академія культури

Факультет соціальних комунікацій

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ІСПИТУ**

для здобуття
ступеня «магістр» зі спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншим напрямом підготовки

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради
факультету
соціальних комунікацій
Протокол № 6 від
31.01.2019

Харків – 2019

Абітурієнти, які вступають на навчання для здобуття ступеня освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншим напрямом підготовки, складають фахове випробування, надають сертифікат ЗНО з іноземної мови (ступінь магістра) та додатковий іспит, який оцінюється як "зараховано" або "не зараховано".

Додатковий іспит передбачає перевірку рівня знань, умінь та навичок за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Додатковий іспит відбуватиметься у формі співбесіди, і містить запитання з фахових навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.

1. Загальна теорія інформації

Сутність інформації як комунікативного феномена. Сучасні підходи до визначення сутності інформації. Базові поняття загальної теорії інформації (сигнал, знак, дані, канал, передавач, приймач, одержувач). Схема системи зв'язку за Клодом Шенноном. Знак як засіб передавання інформації, компоненти значення знака. Синтактика, семантика, прагматика як основні співвідношення знаків. Символьна комунікація. Мовна комунікація.

Сучасна філософія інформації. Сутність онтологічного та прагматичного статусу інформації.

Канали передачі інформації: вербальні та невербальні, іконічні та символні. Особливості усної комунікації. Комунікаційні бар'єри.

Документна комунікація: сутність та структура. Функції та класифікація документів. Система документної комунікації.

2. Інформаційні революції в еволюції людства

Мовна комунікація. Її переваги та недоліки. Історична необхідність виникнення документа як засобі фіксації інформації.

Початок письмової культури суспільства: протошумерське письмо IV ст. Піктографія. Розвиток знакових систем письма. Винахід абетки. Еволюція способів та інструментів запису інформації.

Виникнення та розвиток книгодрукування як третя інформаційна революція. Інституціоналізація видавничої, бібліотечної, архівної, музейної справи в окремі галузі діяльності.

XIX – XX ст. — епоха індустріальної комунікаційної культури. Виникнення машиночитаних видів документів.

Електронна комунікація: виникнення та етапи еволюції. Функції електронної комунікації. Глобальна мережа інтернет. Перспективи розвитку документа як інтеграція мультимедіа.

3. Інформаційна інфраструктура суспільства: генеза, становлення, розвиток

Інформація як базовий елемент комунікативних систем. Види інформації. Процеси виробництва та розповсюдження інформації. Інституції акумулювання, перетворення, зберігання та організації використання документованої інформації. Система органів науково-технічної інформації.

Роль інформації в управлінській діяльності та функціонуванні комунікативних систем. Засоби масової інформації як засіб просування соціальної інформації в суспільстві. Особливості функціонування галузевих інформаційних систем.

4. Інформаційні системи, мережі, технології

Бази даних: визначення, типологія, етапи розробки. Основні моделі даних: визначення, характеристика.

Текстові та табличні процесори: інтерфейс та інструментальні засоби функціонування.

Системи управління базами даних (СУБД): визначення, склад, функціональні можливості

Основні функціональні можливості та призначення СУБД Access.

Інформаційні мережі: функції, призначення, класифікація.

Універсальні засоби пошуку інформації в Інтернет: класифікація, методика застосування.

Електронний документообіг: сутність, завдання, можливості. Принципи та засоби управління електронним документообігом. Веб-технології в управлінні електронним документообігом

Електронний архів: принципи організації та структура.

Автоматизована інформаційна система: функціональна структура, характеристика базових підсистем.

Системи автоматизації діловодства: загальна характеристика, програмне забезпечення.

5. Електронний документ: загальні поняття, особливості функціонування

Електронний документ як різновид документу, в якому інформація зафіксована в форматі електронних даних.

Загальні поняття про електронний документ: його програмне та технологічне забезпечення, текстові редактори та їх різновиди. Особливості та відмінності від неелектронних документів.

Класифікація електронних документів.

Значення юридичної сили електронного документа та електронної форми документу. Нормативна база електронного документообігу: Закони України: «Про електронні документи та електронний документообіг»; "Про

електронний цифровий підпис"; "Про Національну програму інформатизації" та інші.

6. Книжкова справа як соціокомунікаційний інститут

Книжкова справа як поетапне перетворення «твору» в «книгу» і доведення її до споживача. «Книга»—і «читач»; «Документ» – «споживач» («книга» – «читач») як головні об'єднуючі категорії в книжковій справі. Основні складові частини книжкової справи, їх взаємозв'язок та взаємодія. Редакційно-видавнича справа як перша з основних підсистем книжкової справи та форма процесу книговиробництва. Поліграфія як матеріально-технічна база видавничої справи. Бібліографія в системі книжкової справи як галузь інформаційної діяльності. Книжкова торгівля як суспільний інститут і загальна форма доведення книги до споживача і як економічна основа відтворення видавничого процесу. Бібліотечна справа як посередник у системі «книга – читач». Інші підрозділи книжкової справи: мистецтво книги, статистика друку тощо.

7. Бібліотека в системі документальних комунікацій суспільства: завдання функціонування, перспективи розвитку

Мережа бібліотек України як система: види, структура, функціональна спеціалізація. Особливості функціонування національних бібліотек України. Система обласних бібліотек України: основи організації, види підсистем. Система публічних бібліотек України. Галузеві бібліотечні мережі: особливості завдань та функцій.

Система управління бібліотечною справою в Україні. Планування та облік діяльності бібліотеки. Методичне управління бібліотеками. Обслуговування в бібліотеці як технологічний процес: зміст, структура, перспективи автоматизації. Інтернет-ресурси та сервіси бібліотек.

Електронна бібліотека: сутність та напрями створення.

8. Архівна система України як соціокомунікаційний інститут

Сутність та основні напрями архівної діяльності. Організація наукової експертизи цінності документів, принципи відбору документів до Національного архівного фонду, принципи організаційно-методичного керівництва відомчими архівними установами. Особливості організації науково-технічної обробки документів. Система архівних установ: види та спеціалізація діяльності. Завдання та функції архівних установ; організація планування, звітності та економічної діяльності архівів.

Організаційно-правові засади функціонування Національного архівного фонду України. Цифрові архіви України: сучасний стан та перспективи розвитку.

Література:

1. Антопольский А. Б. Электронные библиотеки: принципы создания : науч.-метод. пособие / А. Б. Антопольский, Т. В. Майстрович. – М. : Либерея–Бибинформ, 2007. – 283 с.
2. Архівознавство : підруч. для студ. іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. – 2-ге вид., виправл. і доп. – К. : КМ Академія, 2002. – 356 с
3. Асеев Г. Г. Электронный документооборот: учебник для студ. вузов / Г. Г. Асеев. — К. : Кондор, 2007. — 500 с.
4. Башмаков А.И. Интеллектуальные информационные технологии: учеб. пособие для студ. вузов / Башмаков А. И., Башмаков И. А. — М. : МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2005. — 302 с.
5. Библиографическая работа в библиотеке : организация и методика / под ред. О.П. Коршунова. – М. : Книга, 1990. – 255 с.
6. Бібліотекознавство: теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підручник / В.О. Ільганаєва, Г.Д. Ковальчук, Т.П. Самійленко та ін. – Х. : Основа, 1993. – 176 с.
7. Васильченко М.П. Бібліотечні фонди : навч. посібник / М.П. Васильченко, Н.М. Кушнарєнко, В.А. Мільман. – Х., 1993. – 152 с.
8. Власова Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації : навч. посібник / Г.В. Власова, В.І. Лутовінова, Л.І. Титова. — К. : ДАККіМ, 2006. — 290 с.
9. Воройский Ф. С. Информатика. Новый систематизированный толковый словарь- справочник: Введение в современные информационные и телекоммуникационные технологии в терминах и фактах / Ф. С. Воройский. — 3. изд., перераб. и доп. — М. : ФИЗМАТЛИТ, 2003. — 760 с.
10. Вохрышева М.Г. Библиографическая деятельность: структура и эффективность / М.Г. Вохрышева. — М. : Книга, 1989. — 199 с.
11. Гиляревский Р.С. Основы информатики: Курс лекций / Р.С. Гиляревский.— М. : Изд-во «Экзамен», 2003. — С.143-164.
12. Гречихин А. А. Библиографоведение. Возникновение и особенности формирования : учеб. пособие / А. А. Гречихин. – М. : Изд-во МПИ, 1998. – 94 с.
13. Грузинова Л. Б. Иностранная библиография : учеб. пособие / Л. Б. Грузинова. – М. : Изд-во МГАП «Мир книги», 1997. – 164 с.
14. Дейт К.Дж. Введение в системы баз данных. — 6-е изд. — К.: Диалектика, 1998. — 780 с.
15. Дубовіна Л.А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті / Л. А. Дубовіна, О.С. Онищенко ; НАНУ, НБУВ ім. В.І. Вернадського. — К., 2009. — 530 с.
16. Ільганаєва В.О. Бібліотекознавство : конспект лекцій / В.О. Ільганаєва. – Х. : ХДАК, 1998. – 69 с.
17. Информационные системы / Петров В. Н. – СПб. : Питер, 2002. – 688 с.

18. Истрина М. В. Аннотирование произведений печати : метод. пособие / М. В. Истрина. – М., 1981. – 43 с.
19. Карпова Т. Базы данных: модели, разработка, реализация. - Питер, 2001. - 304с.
20. Коготков Д.Я. Библиографическая деятельность библиотеки: организация, технология, управление : учеб. / Д.Я. Коготков. — СПб. : Профессия, 2005. — 304 с.
21. Кобелев О. М. Соціальна інформатика : конспект лекцій / О.М. Кобелев. — Х. : ХДАК, 2008. — 103 с.
22. Корнейчик І. І. Історія української бібліографії. Дожовтневий період (нариси) / І. І. Корнейчик. – Х. : Ред.-вид. відд. Кн. палати УРСР, 1971. – 374 с.
23. Короткий термінологічний словник з бібліографознавства та соціальної інформатики. – К., 1998. – 115 с.
24. Коршунов О.П. Библиографоведение. Общий курс : учебник / О.П. Коршунов. – М., 1990. – 232 с.
25. Костоглод К. Д. Основы информатики та комп'ютерної техніки : підручник для студ. екон. спец. / Костоглод К. Д., Злосчастьев А. П., Калініченко А. В. — Полтава, 2001. — 122 с.
26. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение : учебник / Н. Н. Кушнарєнко. — 8-е изд., стер. — Киев : Знання, 2008. — 459 с.
27. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.Н. Кушнарєнко, Удалова В.К. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2006. – 331 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
28. Моргенштерн И. Г. Общее библиографоведение : учеб. пособие / И. Г. Моргенштерн. — СПб. : Профессия, 2006. — 208 с.
29. Орлов П.І. Інформація та інформатизація: Нормативно-правове забезпечення : наук.-практ. посіб. / Орлов П.І. – 2-е вид., доп. і перероб. – Х., 2003. – 724 с.
30. Основы информатики и вычислительной техники : учеб.-метод. пособие /Одес. нац. юрид. акад./ С.Л. Емельянов (общ.ред.). — О. : Юридична література, 2004. — 360 с.
31. Сєдих В.В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / В.В.Сєдих, Г.П. Терентьева, В.К. Удалова / Харк. держ. акад. культури. – Х., 2000. – 198 с.
32. Сєдих В.В. Документні класифікаційні системи : конспект лекцій / В.В. Сєдих; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2005. – 64 с.
33. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации. / А.В. Соколов. — СПб. : Изд-во Михайлова, 2002. — 459 с.
34. Сорока М.Б. Національна система реферування української наукової літератури / М.В. Сорока; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2002. – 209 с.
35. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд : учебник / Ю.Н. Столяров. – М., 1991. – 271 с.

36. Столяров Ю.Н. Как сохранить библиотечные фонды / Ю.Н. Столяров. – М., 2001. – 127 с.
37. Столяров Ю.Н. Эволюция библиотечного фондоведения / Ю.Н. Столяров, Н.Н. Кушнарченко, А.А. Соляник ; под ред. Ю.Н. Стоярова. — М. : «Издательство Фаир», 2007. — 688 с.
38. Філіпова Л.Я. Конспект лекцій по курсу «Теоретична інформатика» (Розділ 1. Теоретичні основи інформаційної діяльності) – Харків : ХДАК, 2014. — 58 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ic.ac.kharkov.ua/Facs_Kaf/DID_ids.html— Название с экрана.
39. Швецова-Водка Г.М. Бібліографічні ресурси України: Загальна характеристика : навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка; Рівн. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне : РДГУ, 2000. – 205 с.
40. Швецова-Водка Г.М. Вступ до бібліографознавства : навч. посібник / Г.М. Швецова-Водка. – К., 2004. – 216 с.
41. Швецова-Водка Г.Н. Общая теория документа и книги : учеб. пособие / Г.Н. Швецова-Водка. – М. : Рыбари ; К. : Знання, 2009. – 487 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ

Додаткове фахове вступне випробування відбувається у формі співбесіди і оцінюється як "зараховано" або "не зараховано". Оцінка «зараховано» виставляється, якщо:

- правильно розкрито зміст запитання;
- теоретичні положення поєднані з практичними прикладами;
- продемонстровано знання сучасного стану проблем, є власна аргументована позиція з даного питання;
- дані повні і правильні відповіді на додаткові питання;
- випускник вільно висловлює свої думки, відповідь конкретна, логічна, послідовна.

Оцінка «не зараховано» виставляється, якщо:

- відповідь поверхнева, виявлено незнання базових понять спеціальності, сучасних проблем галузі;
- відсутні відповіді на додаткові запитання.